

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea
Programului de suport pentru autoritățile publice locale „Tineret 360”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de suport pentru autoritățile publice locale „Tineret 360” (în continuare – *Programul*) este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea prezentului proiect de act normativ este determinată de necesitatea consolidării cadrului instituțional și operațional de implementare a politicilor de tineret la nivel local, în contextul unor evoluții demografice și socio-economice care afectează în mod direct participarea și dezvoltarea tinerilor în Republica Moldova.

Proiectul este elaborat în temeiul prevederilor Legii nr. 215/2016 cu privire la tineret (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 315-328, art. 688) cu modificările ulterioare și se înscrie în logica documentelor strategice naționale și internaționale, inclusiv Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030”.

Totodată, Programul asigură alinierea la prioritățile europene în domeniu, în special la Obiectivul European de Tineret nr. 6 „Moving Rural Youth Forward”, instituit prin Rezoluția Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre privind Strategia Uniunii Europene pentru tineret 2019-2027, precum și a priorităților stabilite în Viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE până în anul 2040, pentru promovarea dezvoltării echilibrate a comunităților și reducerea disparităților teritoriale.

Analiza situației actuale în domeniul tineretului relevă existența unor disfuncționalități sistemice care afectează eficiența intervențiilor Guvernului în teritoriu. Pe de o parte, Republica Moldova se confruntă cu o diminuare constantă a populației tinere, determinată de migrație și de tendințe demografice negative, ceea ce reduce capacitatea de regenerare socială și economică a comunităților locale. Pe de altă parte, capacitatea instituțională a autorităților administrației publice locale de a răspunde acestor provocări este neuniformă și, în multe cazuri, insuficient dezvoltată.

În contextul celor expuse, ținând cont de domeniul specific de activitate, observăm că, dispozițiile indicate în Legea nr.436/2006 prevăd domeniile proprii de activitate pentru autoritățile publice locale, prin care acordă autorităților deliberative competențe de a decide în privința organizării și desfășurării activităților științifice, instructiv-educative, cultural-educative, sportive și de tineret, la nivel raional, precum și să dezvolte de sine stătător politici de tineret în localitățile pe care le administrează.

Totodată, considerăm că actualul cadru normativ conține o reglementare foarte restrânsă în ceea ce privește sectorul de tineret, precum și competențele pe care le au APL în acest sens. Atribuțiile de care dispun APL în ce privește gestionarea și asigurarea calității programelor și politicilor de tineret sunt enumerate într-o manieră generală, iar norma stabilită poartă un caracter general, ceea ce creează condiții pentru a admite interpretări echivoce, care în practică pot avea efect diferit de cel urmărit atunci când legiuitorul a delegat APL competența de a desfășura activități de tineret.

Acest fapt se datorează reorganizării sau lichidării direcțiilor / secțiilor municipale/raionale tineret și sport, și, respectiv, reducerii drastice a numărului de personal responsabil de domeniul tineretului, inclusiv la nivelul I, realizată odată cu descentralizarea administrativă.

Respectiv, funcția de specialist responsabil de elaborarea/implementarea politicilor de tineret se regăsește în alte subdiviziuni ale APL (educație, cultură), fapt ce cauzează cele mai multe impedimente în planificarea acțiunilor și bugetului alocat pentru sectorul de tineret.

Prin urmare constatăm că, abordarea și implementarea politicilor de tineret la nivel local este una dificilă, fapt care denotă numărul mare de impedimente, deficiențe sistemice, lacune și provocări curente ale organelor de specialitate din subordinea UAT, responsabile de domeniul tineretului în exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor sale, în vederea dezvoltării și implementării politicilor și programelor pentru tineri la nivel local.

În consecință, observăm capacități instituționale și umane limitate ale autorităților administrației publice locale de a gestiona în mod adecvat asigurarea calității serviciilor/programelor pentru tineri la nivel local, iar resursele financiare de care dispun autoritățile administrației publice locale pe componenta de tineret nu sunt suficiente și corelate cu competențele și cu atribuțiile prevăzute de lege.

În cazul delegării competențelor proprii domeniul de tineret, autoritățile administrației publice locale, în special cele de nivel I, trebuie să beneficieze, pe cât posibil, de acordarea de sprijin de a adapta acțiunea lor la condițiile locale și de a asigura condițiile instituționale statale pentru a crea un mediu care să reducă probabilitatea comportamentelor riscante și să susțină dezvoltarea armonioasă a tinerilor, oferindu-le susținere și oportunități adecvate de dezvoltare la nivel local.

În acest context, intervenția Guvernului devine necesară pentru a asigura o abordare sistemică, coerentă și orientată spre rezultate, care să permită consolidarea capacităților autorităților locale și crearea unui mediu favorabil participării și dezvoltării tinerilor. Lipsa susținerii respectivelor autorități din partea statului va afecta întregul proces de lucru cu tinerii, precum și condițiile necesare bunei funcționări a instituțiilor statului și prestarea serviciilor de calitate pentru tineri.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, domeniul tineretului din Republica Moldova se confruntă cu multiple provocări complexe, care afectează atât participarea activă a tinerilor în viața comunităților, cât și eficiența politicilor publice la nivel local și național. Evaluările recente indică existența unor deficiențe structurale și funcționale, dublate de lacune normative care limitează aplicabilitatea coerentă a acțiunilor inițiate de autoritatea publică centrală la nivel teritorial.

Necesitatea inițierii prezentului Program guvernamental este dictată, în primul rând, de un context demografic critic, marcat de o scădere continuă a capitalului uman tânăr. Datele statistice oficiale pentru anul 2025 conturează o realitate îngrijorătoare: segmentul populației tinere (14-34 ani) a cunoscut o contracție de 4,2% în ultimii patru ani, reprezentând în prezent mai puțin de un sfert din totalul populației. Această diminuare constantă a capitalului uman, alimentată de migrația externă, pune o presiune fără precedent pe capacitatea comunităților locale de a se regenera economic și social.

Analizele și exercițiile de cartare a serviciilor la nivel teritorial, efectuate în anul 2025 de către Centrul de Informare și Resurse „ProBono” în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret și co-finanțat din Fondul comun pentru împuternicirea tinerilor și dezvoltarea centrelor de tineret al MEC, SDC și UNFPA Moldova, scot în evidență o arhitectură administrativă marcată de fragilitate.

Deși s-a reușit acoperirea formală a posturilor de specialiști în tineret în aproximativ 70% din localități, această prezență nu se traduce automat în servicii de calitate. Realitatea indică o disfuncționalitate majoră: doar o treime din aceste autorități dețin structuri de participare a tinerilor sau infrastructură dedicată, cum ar fi centrele de tineret. Acest decalaj este resimțit acut în mediul rural, unde locuiește majoritatea tinerilor (58%), dar unde oferta de servicii publice este fragmentată sau, în cele mai multe cazuri, absentă.

Un factor determinant al declinului încrederii în instituțiile publice și al nivelului scăzut de implicare civică a tinerilor îl constituie absența structurilor reprezentative de participare. Această carență este dublată de o insuficiență a resurselor umane și financiare alocate, care limitează sever capacitatea de operare a mecanismelor instituționale la nivel local.

Datele actuale relevă o situație critică: mai puțin de 25% din unitățile administrativ-teritoriale au reușit să mențină active Consiliile Locale ale Tinerilor — singurele platforme capabile să identifice și să articuleze nevoile specifice ale tinerilor. Acest vid de reprezentare se reflectă direct în apatia electorală, rata de participare la scrutinul local de doar 26,3% constituind un semnal cert că politicile actuale sunt percepute ca exerciții formale, ad-hoc și deconectate de aspirațiile reale ale tinerilor.

În absența unor instrumente adecvate de consultare și implicare a tinerilor și a unor resurse previzibile, autoritățile administrației publice locale nu pot genera răspunsuri corelate cu necesitățile tinerilor. Această incapacitate operațională perpetuează percepția de ineficiență a politicilor de tineret, transformând domeniul într-unul marginal în agenda locală și descurajând orice formă de voluntariat sau implicare comunitară din partea tinerilor.

O altă lacună normativă identificată este planificarea fragmentată a politicilor locale în domeniu. Eficiența intervențiilor publice este subminată de un cadru legislativ permisiv și incomplet. În absența unor standarde minime de calitate și a unor indicatori de performanță riguroși, politicile de tineret sunt aplicate neuniform pe întreg teritoriul țării.

Mai mult, lipsa unor atribuții funcționale explicite în Legea nr. 436/2006 și absența unor mecanisme de finanțare obligatorii în Legea nr. 215/2016, deși instituie cadrul general de participare, au retrogradat domeniul tineretului într-o zonă de competență pur facultativă, dependentă de resursele reziduale ale bugetelor locale.

În concluzie, situația actuală evidențiază atât necesitatea unui cadru strategic coerent și aplicabil, cât și intervenția normativă și operațională pentru a asigura eficiența politicilor de tineret la nivel local și pentru a crea condiții favorabile pentru participarea activă a tinerilor în viața comunităților.

Actuala situație evidențiază necesitatea trecerii de la un model de intervenție reactiv la unul strategic și predictibil. Intervenția guvernamentală prin prezentul Program este imperativă pentru a stopa fragmentarea politicilor publice și pentru a reduce decalajul tot mai mare dintre obiectivele naționale ale Strategiei „Tineret 2030” și realitățile din teritoriu. Fără o clarificare legislativă a responsabilităților și fără o finanțare bazată pe standarde, exodul tinerilor și apatia civică vor continua să se accelereze, periclitând coeziunea socială pe termen lung.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de hotărâre are drept scop instituirea Programului de suport, conceput ca un instrument integrat de intervenție în domeniul tineretului, care îmbină acordarea suportului financiar și metodologic cu dezvoltarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale, precum și cu implementarea unor mecanisme moderne de guvernare în sectorul de tineret.

Programul este structurat pe mai multe componente complementare, care acționează în mod

sinergic pentru a răspunde problemelor identificate. Astfel, este instituit un mecanism de evaluare a performanței autorităților locale prin intermediul *Indicelui localităților prietenoase tinerilor*, care permite monitorizarea comparativă și stimularea competitivității între unitățile administrativ-teritoriale. Acesta va servi drept bază pentru stabilirea priorităților de finanțare și și stimularea competitivității între unitățile administrativ-teritoriale.

Un element central de noutate este instituționalizarea *mecanismului de analiză a impactului asupra tinerilor* ca element de participare și consultare în mod prioritar și obligatoriu a tinerilor în procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor publice locale. Acesta garantează integrarea perspectivei beneficiarilor în ciclul politicilor publice locale prin metode participative, precum structurile de reprezentare a tinerilor, laboratoarele de co-creare etc.

Rolul acestui mecanism este de a asigura trecerea de la politici elaborate „pentru tineri” la procese decizionale realizate „împreună cu tinerii”, crescând astfel relevanța și gradul de acceptare a serviciilor publice. Această abordare asigură nu doar transparența actului de guvernare locală, ci și creșterea gradului de adecvare a serviciilor publice destinate tineretului.

Componenta financiară a Programului vizează *Fondul pentru tineri*, prin care se alocă resurse de la bugetul de stat către autoritățile administrației publice locale. Alocările sunt de până la 100 mii lei anual per localitate.

Elementul de noutate constă în condiționarea alocărilor financiare:

- implementarea proceselor de bugetare participativă;
- atingerea indicatorilor de performanță stabiliți prin program;
- colectarea datelor privind impactul politicilor de tineret post-implementare.

Această corelare transformă finanțarea dintr-un proces automat într-un mecanism de responsabilizare a autorităților administrației publice locale. Proiectul prevede asumarea atribuțiilor de colectare, sistematizare, analiză și comunicare a datelor cu privire la situația tinerilor la nivel local prin intermediul unui mecanism gestionat de Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret.

Sistemul va centraliza datele privind situația tinerilor și eficiența intervențiilor locale, facilitând tranziția de la politici reactive la o planificare pro-activă, fundamentată pe evidențe statistice și analize de impact în timp real. Mecanismul nu presupune crearea unui sistem informațional, ci integrarea componentei de cercetare în politicilor publice privind tineretul..

O altă componentă a Programului este *profesionalizarea funcționarilor responsabili de domeniul tineretului* prin mentorat și formare continuă. Componentă dedicată *dezvoltării capitalului uman* susținute *activități de formare continuă, mentorat și schimb de experiență* pentru funcționarii publici responsabili de domeniul tineretului.

În completare, este promovată *crearea unei comunități de practicieni în domeniul lucrului de tineret*, menită să faciliteze cooperarea interinstituțională și schimbul de bune practici în domeniu. Aceasta va reuni specialiști, funcționari publici și reprezentanți ai societății civile, în vederea schimbului de bune practici, transferului de metodologii și consolidării competențelor necesare implementării coerente și eficiente a politicilor de tineret la nivel local și național.

Prin aceste intervenții, Programul introduce elemente de noutate, inclusiv condiționarea finanțării de performanță, instituționalizarea mecanismelor de participare a tinerilor în procesul decizional și utilizarea instrumentelor de analiză și monitorizare pentru fundamentarea politicilor publice în domeniul tineretului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Programul propus spre aprobare prevede promovarea unei abordări comprehensive și exhaustive în mecanismele de suport acordate autorităților administrației publice locale pentru dezvoltarea și implementarea politicilor și programelor de tineret. În procesul de elaborare a proiectului, urmare a consultărilor publice și ședințele de lucru cu reprezentanții autorităților administrației publice locale în cadrul unor alte programe de suport implementate de Ministerul Educației și Cercetării, a fost definitivată abordarea complexă propusă de Program.

Opțiunea „a nu face nimic” se consideră a fi nepotrivită, pornind de la realitățile demografice și datele cu privire la situația tinerilor în Republica Moldova analizate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul propus va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, or acesta prevede investiții în profesionalizarea resurselor umane la nivel local, în speță a funcționarilor publici din cadrul autorităților administrației publice locale, a tinerilor și structurilor de participare a tinerilor, precum și a persoanelor care activează în cadrul instituțiilor care interacționează cu tinerii pentru a dezvolta competențe de lucru cu tinerii.

Suplimentar, prin promovarea politicilor publice locale bazate pe date, intervențiile prevăzute de program contribuie la apropierea politicilor publice de beneficiar și la prioritizarea intervențiilor prin politică publică în bază de necesități reale.

Suplimentar considerăm că programul vine să sporească capacitatea organului central de specialitate de a interveni cu reglementări menite să asigure o politică de tineret eficientă, previzibilă și actuală, să promoveze noi mecanisme de coordonare și monitorizare a standardelor de calitate în dezvoltarea politicilor și furnizarea serviciilor de tineret la nivel teritorial.

Implementarea proiectului va avea următoarele efecte pozitive asupra sectorului public:

- instituirea unui mecanism de suport metodologic și financiar, autoritățile locale vor dispune de instrumente clare pentru planificarea și execuția bugetară dedicată tineretului care să contribuie la consolidarea capacităților instituționale ale autorităților locale;
- crearea unui sistem de instruire continuă și mentorat pentru specialiștii de tineret, asigurând o rată de ocupare a funcțiilor dedicate de minim 85% la nivel de raion/municipiu;
- introducerea „Indicelui localităților prietenoase tinerilor” care va permite alocarea resurselor financiare de la bugetul de stat pe criterii de performanță și impact, evitând risipa de fonduri;
- uniformizarea calității activităților de tineret prin implementarea mecanismului de evaluare „Youth Check” și a laboratoarelor de co-creare, reducând disparitățile dintre mediul urban și cel rural;
- sporirea gradului de participare a tinerilor în procesele de guvernare locală prin revitalizarea Consiliilor Locale ale Tinerilor în cel puțin 50% din unitățile administrativ-teritoriale vizate.

Proiectul propus vine să sporească capacitatea organului central de specialitate de a interveni cu reglementări menite să asigure o politică de tineret eficientă, previzibilă și actuală și să promoveze noi mecanisme de coordonare și monitorizare a standardelor de calitate în dezvoltarea politicilor și furnizarea serviciilor de tineret la nivel teritorial.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Pentru finanțarea componentelor programului sunt necesare mijloace financiare după cum urmează:

- Elaborarea anuală a Indicelui localităților prietenoase tinerilor - 250,0 mii lei;

- Implementarea mecanismelor de analiză a impactului asupra tinerilor - 415,0 mii lei;
- Implementarea Fondului pentru tineri - 1 000,0 mii lei;
- Dezvoltarea profesională a resurselor umane - 600,0 mii lei;
- Politici publice bazate pe date - 185,0 mii lei;
- Comunitatea de practicieni în lucru de tineret - 600,0 mii lei.

Costul total al proiectului 3 050,0 mii lei anual, pentru următorii 6 ani de implementare din care implementarea Fondului pentru tineri se finanțează prin transfer cu destinație specială de la bugetul de stat autorităților administrației publice locale, restul componentelor fiind finanțate din bugetul aprobat al Ministerului Educației și Cercetării și Agenției Naționale pentru dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret.

În context, Ministerul Educației și Cercetării a solicitat, la elaborarea Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2027-2029, alocarea mijloacelor financiare suplimentare pentru implementarea unui program de suport pentru autoritățile administrației publice locale, mijloc financiare în valoare de 1 500,0 mii lei anual.

Mijloacele financiare în valoare de 1 500,5 insuficiente pentru implementarea programului urmează a fi identificate de la partenerii de dezvoltare al căror portofoliu de programe include componenta de tineret, fie prin redistribuirea mijloacelor financiare alocate Ministerului Educației și Cercetării.

În acest sens, pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentului proiect, necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare în volum de 1 500,0 mii lei anual.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu se aplică.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Impactul social constă în consolidarea capacității comunităților locale de a răspunde necesităților și intereselor tinerilor prin dezvoltarea serviciilor, infrastructurii și mecanismelor participative dedicate acestora.

Programul contribuie la creșterea nivelului de implicare civică a tinerilor, îmbunătățirea accesului la oportunități de dezvoltare personală și profesională, precum și la consolidarea coeziunii sociale la nivel local.

Totodată, Programul stimulează dezvoltarea unor politici locale de tineret bazate pe dovezi, creșterea investițiilor în sectorul de tineret și profesionalizarea resurselor umane implicate în lucrul cu tinerii, generând efecte sustenabile asupra calității vieții tinerilor și atractivității localităților pentru generațiile tinere.

4.5. Impactul asupra mediului

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu se aplică.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.

<p>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</p> <p>Nu se aplică. Proiectul nu vizează transpunerea directă a unor acte ale Uniunii Europene, însă contribuie la crearea cadrului necesar pentru implementarea obiectivelor și principiilor europene în domeniul tineretului, asigurând alinierea politicilor naționale la standardele și bunele practici europene.</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</p> <p>În conformitate cu prevederile Legii nr. 239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional, Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul de intenție privind elaborarea proiectului a fost plasat pe www.particip.gov.md, https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16279.</p> <p>Proiectul urmează a fi supus consultărilor publice pe platforma particip.gov.md, precum și cu reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, organizații de tineret și alți actori relevanți.</p>
<p>7. Concluziile expertizelor</p> <p>Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice, financiare și anticorupție, iar rezultatele acestora vor fi reflectate în versiunea finală a documentului.</p>
<p>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</p> <p>Proiectul nu necesită modificarea altor acte normative, având ca scop strict stabilirea mecanismului de aplicare a legislației în vigoare. Adoptarea acestuia va asigura cadrul necesar pentru ca autoritățile publice centrale și locale să își exercite eficient atribuțiile prevăzute de Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală și Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret.</p>
<p>9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</p> <p>Pentru implementarea prevederilor Programului vor fi întreprinse măsuri instituționale și operaționale de către Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret, inclusiv elaborarea metodologiilor de aplicare, instruirea autorităților administrației publice locale, instituirea mecanismelor de monitorizare și raportare periodică.</p>

Ministru

Digitally signed by Perciun Dan
Date: 2026.05.20 11:02:52 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Dan PERCIUN

